

APUA, MEILLÄ ON TÄITÄ! MITEN PÄASEN EROON TÄISTÄ?

PÄÄTÄI

Päättäi on yleinen loinen, joka aiheuttaa pieniä epidemioita etenkin kouluissa ja päiväkodeissa. Päättäit elävät hiuspohjassa, jossa ne pureutuvat tiukasti kiinni hiuksiin. Täit viihtyvät kaikenlaisissa päänahoissa riippumatta hiusten pituudesta ja puhtaudesta. Täit ovat yleisimpiä 3-10 vuotiaille lapsilla, tytöillä niitä esiintyy useammin kuin pojilla. Täysikasvuinen täi on 2–4 mm:n pituinen litteä eläin, jonka väri vaihtelee harmaasta punertavaan, joskus se voi olla myös täysin musta. Täit lisääntyvät munien avulla. Tain munat eli saivareet ovat noin 1 mm:n mittaisia soikeita, vaalean läpikuultavia tai harmahtavia.

Täit eivät pysty hyppäämään eivätkä lentämään ja ne tarvitsevat ravinnokseen päänahasta verta useita kertoja vuorokaudessa. Ravinnon lisäksi täi on riippuvainen isäntänsä lämmöstä ja päänahan kosteudesta. Kehon ulkopuolelle jouduttuaan täi ei yleensä pysty enää kiinnittymään takaisin päähän. Tain munat eli saivareet ovat puolestaan erittäin tiukasti kiinni päänahassa liima-aineella ja siksi niiden irtoaminen päästä on epätodennäköistä.

Täit tarttuvat päiden koskettaessa toisiaan. Täitartunnan saaminen päähineistä, hiustenhoitovälineistä, pehmoleluista tai vuodevaatteista on epätodennäköistä. Ihmisten päättäit eivät siirry eläimiin ja päinvastoin.

OIREET

Täitartunnan tyypillisin oire on hiuspohjan kutina, joka johtuu tain syljen sisältämistä aineista. Kutinasta johtuva raapiminen saattaa aiheuttaa hiuspohjaan hoitoa vaativan tulehduksen. Kaikilla tartunnan saaneilla ei esiinny oireita ollenkaan, siksi myös oireettoman pään tarkastaminen on tärkeää.

TARTUNNAN EHKÄISY JA PÄÄN TARKASTAMINEN

Täiepidemian aikana tulee välttää päät yhdessä olemista ja leikkimistä.

Täitartuntojen ehkäisemiseksi säännöllinen pään tarkastaminen on tärkeää. Pää tulee tutkia hyvässä valaistuksessa huolellisesti päänahan juuresta. Tarvittaessa apuna voi käyttää suurennuslasia. Yleensä täit löytyvät korvien takaa, niskasta ja otsahiuksista. Täiden etsimiseen kannattaa käyttää tiheää täikampaa, jolla märkiä hiuksia kammataan jakaus jakaukselta. Jokaisen kamman vedon jälkeen kampa ravistetaan valkoiselle paperille täiden havaitsemiseksi. Märät hiukset ovat helpommat tarkastaa ja tarvittaessa voidaan käyttää hiustenhoitoainetta, joka tekee elävät täit liikuntakyvyttömiksi.

Jos lapselta löytyy täitä, asiasta pitää ilmoittaa kouluun/päiväkotiin, jotta muut perheet osaavat tutkia lapsiensa päät ja täit saadaan samanaikaisesti hoidettua kaikilta.

Täitartunnan estämiseksi voidaan käyttää apteekista saatavia estosuihkeita, joiden vaikutusaika vaihtelee kahdeksasta tunnista kolmeen vuorokauteen. Hedrin Protect & Go:n vaikutus kestää kolme vuorokautta tai seuraavaan hiusten kasteluun asti. Estosuihke levitetään hiusten juureen missä täit elävät, ja juurista aine kammataan muualle hiuksiin.

TÄIDEN HÄVITTÄMINEN

Jos päästä löytyy eläviä täitä, pitää kyseinen henkilö hoitaa aina, päätäit eivät poistu hiuspohjasta itsestään. Muiden perheenjäsenten hoitaminen ei ole tarpeen ellei heiltä löydy eläviä täitä. Varmuuden vuoksi hoitaminen on tarpeetonta. Jos päätä ei saa asianmukaisesti tarkastettua ja on syytä epäillä tartuntaa, on kuitenkin parempi hoitaa kuin jättää hoitamatta.

Lääkeainetta (malationi, permetriini) sisältäviä valmisteita ei enää suositella, koska osa täikannoista on tullut niille vastustuskykyisiksi. Tehokkaampi vaihtoehto onkin valmisteet, jotka tappavat täit tukahduttamalla. Tällainen on esim. apteekista ilman reseptiä saatava Hedrin Once, jonka avulla pääset täitartunnasta eroon yhdellä hoitokerralla. Hedrin Once tappaa tutkitusti myös munat, mihin suurin osa täishampoista ei pysty.

Ennen käsittelyä lue käyttöohjeet huolellisesti ja toimi niiden mukaan. Valmistetta on levitettävä riittävästi kaikkialle hiuksiin ja aineen on annettava vaikuttaa käyttöohjeessa mainitun ajan. Ajan pidentämisestä ei ole hyötyä. Jos valmiste vaatii uusintakäsittelyä, tee se ohjeen mukaisesti, jotta munatkin kuolevat.

Tarkista aina hoidon onnistuminen hiusten huolellisella kampaamisella 3-7 vuorokauden kuluttua hoidosta. Jatkossa hiukset kannattaa tarkastaa säännöllisesti, jotta voit varmistua, ettei uutta tartuntaa ole tullut. Mikäli täitä esiintyy edelleen, tarkista että olet noudattanut käyttöohjeita ja toista hoito. Jos tartunta edelleen uusiutuu, kyseessä on yleensä uusi tartunta, todennäköisesti lähipiirissä on henkilö, joka levittää täitä. Tällöin kannattaa aloittaa käyttämään pitkävaikutteista estosuihketta heti hoidon jälkeen tartunnan estämiseksi.

Hoidon jälkeen hiuksiin jäävät kuolleet saivareet ovat kosmeettinen haitta. Ne saa halutessaan pois vetämällä hiuksia kynsien välistä, mutta tartunnan uusimisen estämiseksi niitä ei tarvitse poistaa.

Kodin siivoaminen täitartunnan ehkäisemiseksi ei ole nykytiedon mukaan tarpeellista, koska täit eivät yleensä pääse pinnoilta takaisin päähän. Tyynyliinat voi halutessaan vaihtaa. Täiden leviäminen pipojen, hiusharjojen yms. välityksellä on myös nykytiedon mukaan epätodennäköistä.

POISSAOLO KOULUSTA/PÄIVÄKODISTA

Jos lapselta on löytynyt eläviä täitä, on hänen syytä olla pois koulusta/päiväkodista täiden leviämisen ehkäisemiseksi kunnes ensimmäinen hoitokäsittely on tehty. Välittömästi ensimmäisen hoitokerran jälkeen lapsi saa mennä normaalisti kouluun/päiväkotiin.

Hedrin®

www.hedrin.fi

